

ÕPPEKAVA

2018

SISUKORD

1	ÕPPEKAVA ÜLDOSA.....	3
1.1	LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA.....	3
1.2	LASTEIA MISSIOON, VISIOON JA PÕHIVÄÄRTUSED.....	4
1.3	LASTEIA ERIPÄRA.....	4
2	LASTEIA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUS.....	5
2.1	ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID.....	5
2.2	ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED.....	5
2.3	ÕPIKÄSITUS.....	6
3	VALDKONDADE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA SISU.....	6
3.1	MINA JA KESKKOND.....	6
3.2	KEEL JA KÕNE.....	7
3.3	MATEMAATIKA.....	7
3.4	KUNST.....	8
3.5	MUUSIKA.....	9
3.6	LIIKUMINE.....	9
3.7	MÄNG.....	10
3.8	TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED.....	11
3.9	SOTSIAALSSED JA ENESEKOHASED OSKUSED.....	12
4	ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS.....	12
4.1	RÜHMA PÄEVAKAVA.....	12
4.2	LASTEIA AASTA TEGEVUSKAVA.....	13
4.3	RÜHMA AASTA TEGEVUSKAVA.....	13
4.4	ERIALASPETSIALISTIDE AASTA TEGEVUSKAVAD.....	14
5	LASTEIA ÕPPEAASTA TEGEVUSKAVA.....	14
5.1	AASTA TEEMA.....	14
5.2	AASTA TEGEVUSKAVA.....	14
6	LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMINE JA HINDAMINE.....	14
6.1	LAPSE ARENGU HINDAMISE MEETODID JA DOKUMENTEERIMINE.....	15
6.2	LAPSE ARENGU MEESKONNA VESTLUS.....	16
6.3	KOOLIVALMIDUSE HINDAMINE.....	16
7	ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMINE.....	17
7.1	ERIVAJADUSEGA LAPSE TOETAMINE LASTEIAIS.....	17
7.2	INDIVIDUAALSE ARENGUKAVA KOOSTAMINE.....	18
7.3	MEESKONNALIIKMETE TEGEVUSSUUNAD ERIVAJADUSEGA LAPSE TOETAMISEL.....	19
7.4	SOBITUSRÜHMA TÖÖ PÕHIMÕTTED.....	21
8	KOOSTÖÖ LASTEVANEMATEGA.....	22
9	ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD.....	22

1 ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Põlva Lasteaed Lepatriinu õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis tugineb vabariigi valitsuse 29.mai 2008 määrusele nr 87 „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava“. Lasteaia õppekava võetakse aluseks rühma tegevuskava koostamisel, õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel ja läbiviimisel, laste arengu s.h. koolivalmiduse jälgimisel ja hindamisel, töös erivajadustega lastega, koostöös lapsevanematega ning nende nõustamisel õppe- ja kasvatusküsimumustes.

Lasteaias toimub õppimine mänguliste tegevuste vormis, toetudes lasteaia õppekavas seatud õppe- ja kasvatusvaldkondade eesmärkidele ja sisule ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusele. Koolieelse lasteasutuse seadusest /RT I, 14.03.2011, 6/ lähtudes väljastab Põlva Lasteaed Lepatriinu õppekava läbinud lapsele koolivalmiduskaardi.

Lasteaed Lepatriinu õppekava koostamisest, arendamisest ja uuendamisest võtavad osa lasteaia pedagoogid kaasates lapsevanemate esindust hoolekogus.

Lasteaia õppekava kinnitab lasteaia direktor peale pedagoogilise nõukogu heakskiitvat otsust.

Põlva Lasteaed Lepatriinu üldandmed:

Aadress: Piiri 7, Põlva 63308
Telefon: 7995 939 / +372 5332 8238
e-post: lepatriinu@polva.ee
koduleht: <http://www.lepatriinu.ee/>
liik: munitsipaallasteasutus
õppekeel: eesti keel
suurus: ... rühma
avatud tööpäevadel: 7:00 – 18:00
koolitusluba: 1994HTM
registrikood: 75009243

1.1 Lasteasutuse liik ja eripära

Põlva Lasteaed Lepatriinu on veebruaris 1970 valminud Põlva esimene lastepäevakodu (280 kohta) tüüpprojekti järgi valminud maja. Lapsed kolisid majja 10.veebruaril ja sel päeval tähistatakse traditsiooniliselt lasteaia sünnipäeva. Lepatriinu nime sai maja 1979.aastal.

Põlva Lasteaial Lepatriinu on suur huvitavate mänguatraktsioonidega õueala, muinasjututuba, liikumissaal, muusikatuba, seminariruum. Planeerimisel muuseumituba lasteaia 50.sünnipäevaks.

Lasteaias on 7 rühma lastele vanuses 1,8 – 7 aastat, neist 2 sõimerühma ja üks sobitusrühm. Aiarühmad komplekteeritakse võimalusel vanuse printsiipi arvestades. Igas rühmas on uuendatud mööbel, lapsed liiguvad ruumist ruumi - nooremast vanemasse rühma. A-majas käivad 1,6 - 4 aastased kolmes rühmas, B-majas käivad 5 – 7 aastased ja asub sobitusrühm, kokku 4 rühma.

Rühmade nimed tulenevad lasteaia nimest Lepatriinu:

Punatriinud – 1.sõim

Sinitriinud – 2.sõim

Valgetriinud e 1A = noorem rühm

Rohetriinud e 4B = sobitusrühm

Oranžitriinud e 3B = keskmine rühm

Hõbetriinud e 2B = keskmine rühm

Kullatriinud e 1B = vanem rühm

Lasteaia Lepatriinu keskkonna loomisel väärtustatakse lapsekesksust, mängulisust, traditsioonilisust, tervislikkust, omanäolisust, loovust, avatust, hoolivust, turvalisust.

1.2 Lasteaia missioon, visioon ja põhiväärtused

MISSIOON

Tänapäevane, turvaline, väärtusi ja traditsioone austav Põlva Lasteaed Lepatriinu on lapse arengu individuaalsust arvestav, tervislikke eluviise propageeriv pädeva kaadriga koostöövalmis haridusasutus.

VISIOON

VANAST VAHVAST LEPATRIINUST SAAB TUULE TIIBADESSE IGA LAPS

Vana – esimene Põlvas, kolmas põlvkond Lepatriinu lapsi lasteaias, suure pedagoogilise kogemusega kaader

Vahva – omanäolisus tegelustes ja ühendavad traditsioonid

Tuul tiibades – sotsiaalne valmisolek kooliminekuks

Iga laps – individuaalsuse ja isikupära arvestamine

PÕHIVÄÄRTUSED = ARMASTUS

AVATUS – uuele, koostööle

RAHULOLU – suhted kollektiivis, igapäevane töö

MÄNGULISUS – õppetöö läbi mängu

AUSUS – aus iseenda ja teiste suhtes

SÕBRALIKKUS – märkamine, aitamine, hoolimine

TUNNUSTUS – saavutuste märkamine, eduelamuse andmine

UNIKAALSUS – omanäolisus

SALLIVUS – erinevustega arvestamine

1.3 Lasteaia eripära

Üldõpetuse rakendamine – lasteaed Lepatriinu kasutab õppe- ja kasvatustöö rakendamisel kodukohast pärit Johannes Käisi üldõpetuslikku didaktikat.

Õues õpe – lasteaed Lepatriinu õue ala ja Intsikurmu park-metsa lähedus võimaldavad läbi viia erinevaid arendavaid õues õppe ja avastusõppe tegevusi looduses. Õppe - ja kasvatustöö mitmekesistamiseks on lasteaia õuealale rajatud puude õpperada ja õues õppe lehtla.

Tervisedendus – lasteaed Lepatriinu kuulub TEL võrgustikku alates 23.03.2001. Lasteaia aasta tegevuskavas kajastuvad tervist edendavad teemad, mille läbiviimise eest vastutab tervishoiutöötaja, kuhu on kaasatud rühma õpetajad ja kogu maja personal. Laste tervise tugevdamiseks ja ujumisoskuse arendamiseks kasutame Põlva linna ujulat.

Väärtuspõhine õpikäsitus – lasteaed Lepatriinu väärtuskasvatus toetub lasteaia põhiväärtustele, mis on välja toodud lasteaia õppekavas ja rühmade tegevuskavades, ning kajastub planeeritud õppekasvatustöös.

Projekt „Kiusamisest vaba lasteaed“ - alates 2012. aastast on lasteaed Lepatriinu ühinenud projektiga, koolituse on läbinud enamused personalist, rühmades kasutatakse valikuliselt projekti metoodikat.

Projektiõpe kui paljude võimalustega õppemeetod – õpetaja lõimib projektiõpet ainevaldkondadega ja loob sobiva kasvukeskkonna lapsele.

2 LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUS

2.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

- Lasteaia õppe- ja kasvatustöös väärtustatakse lapse sotsiaal-emotsionaalsete oskuste arendamist, tervist hoidvat ja ohutut käitumist, keskkonna ja looduse hoidmist ning loovuse arendamist.
- Lapsed on sõbralikud ja sallivad oma eakaaslastesse ja neid ümbritsevasse inimestesse. Lasteaiast Lepatriinu läheb kooli endaga toimetulev, uudishimulik, rõõmus, loov ja julge laps.
- Õpetaja oskab planeerida ja analüüsida õppe- ja kasvatustöö seotust lasteaia missiooni, visiooni ja põhiväärtustega, toimib „plaan – tegevus – analüüs – plaan“ süsteem (Demingi tsükkel).
-

2.2 Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted

Lepatriinu lasteaed toetub õppe- ja kasvatustegevustes Johannes Käisi üldõpetuse põhimõtetele:

- ainevaldkondade sidumine üheks tervikuks, mis lähtumine laste huvidest ja elulisusest;
- lapse individuaalsuse ja tema arengutaseme arvestamine läbi järjekindla harjutamise ja kordamise (kergemalt raskemale, lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale);
- lapse loovuse arendamine ja eduelamuse kogemine isetegemise toetamise ja tunnustamisega;
- lapsele turvalise, arengut toetava, sotsiaalsete- ja enesekohaste oskuste omandamiseks soodustava kasvukeskkonna loomine;
- mängu kaudu õppimine – õpetaja suunatud mängud on kindlate laste arendavate eesmärkidega, kuid laps õpib endale märkamatuks;
- sõbralike ja sallivate suhete loomine ja hoidmine väärtuskasvatusega;
- lapse tervise hoidmine ja edendamine, liikumisvajaduse rahuldamine õuetegevuste looduskeskkonnas;
- lapse teadmiste kinnistamine on oluline kodu, lastevanemate ja lasteasutuse koostöös;
- lasteaia traditsioonide väärtustamine, eesti ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine.

2.3 Õpikäsitus

Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms ning nendevahelistes seostes. Lasteaias õpib laps praktiliselt tegutsedes, kus olulisel kohal on õppimine mängu, kaaslaste, teiste inimestega suhtlemise ja ümbruses toimuva jäljendamise kaudu. Lapse arengu soodustamiseks on oluline, et tegevus tugineb tema huvile, on vaheldusrikas, laps saab tegutseda mitmekülgses keskkonnas ning teha jõukohaseid valikuid.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, terviseseisundit jms. Õpetajad on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad.

Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Õppides omandab ta uusi teadmisi, sh oskusi, väärtushinnanguid, hoiakuid jm teadmiste vorme ning kujundab ümber nende ja olemasolevate teadmiste vahel seoseid. Laps on kaasatud tegevuste kavandamisse, suunatud tegema valikuid ning tehtut analüüsima.

Õppe- ja kasvatustegevuses arendatakse lapse suutlikkust rakendada õpitud edaspidises elus, luuakse tingimused, et laps saab:

- seostada oma teadmisi varasemate kogemustega;
- kasutada teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
- järk-järgult süvendada olemasolevaid teadmisi;
- arutleda saadud kogemuste, sh õpitu üle.

3 VALDKONDADE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA SISU

3.1 Mina ja keskkond

Eesmärgid:

- mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult
- omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas
- väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone
- väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult
- väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi
- märkab nähtusi ja muutusi looduses

Sisu:

sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallika ning ohutu käitumine
looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele

tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast

keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalsed keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;

- suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeltõlge tegema;
- suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

3.2 Keel ja kõne

Eesmärgid:

- tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesisist lauseehitust;
- tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja laste kirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

Sisu:

- keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika
- suhtlemine, jutustamine ja kuulamine
- lugemine ja kirjutamine, laste kirjandus

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanrlikelt mitmekesisest raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- mitmekesisistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

3.3 Matemaatika

Eesmärgid:

- rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;
- mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

Sisu:

- hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- suurused ja mõõtmine;
- geomeetrilised kujundid.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemete vahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
- toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

3.4 Kunst

Eesmärgid:

- tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Sisu:

- kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
- suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutama laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;

- kasutatakse teemasse sisse elamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;
- julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödese tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

3.5 Muusika

Eesmärgid:

- tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu
- suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

Sisu:

- laulmine;
- muusika kuulamine;
- muusikalis-rütmiline liikumine;
- pillimäng.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;
- kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilist-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu *Keel ja kõne*, *Kunst* jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

3.6 Liikumine

Eesmärgid:

- tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;

- suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

Sisu:

- kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- põhiliikumised;
- liikumismängud;
- erinevad spordialad;
- ujumise algõpetus;
- tants ja rütmika.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordinatsiooni, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmootorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

3.7 Mäng

Mäng on põhiline õppemeetod koolieelses eas. Mängu ja mängu elemente kasutatakse kõikides tegevustes. Mäng on lapse loomulik viis õppimiseks ja arenemiseks. Laps saab mängu kaudu positiivse õppimise kogemuse. Mäng on tegevus, mis vastab lapse füüsilistele ja psüühilistele vajadustele. Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel ja läbiviimisel kasutatakse erinevaid mänguliike: õppemängud, liikumismängud, rolli- ja loovmängud, laulumängud, lauamängud, ehitusmängud, liiva- ja veemängud jne.

Mängus väljendab laps oma kogemusi, hangib uusi teadmisi ja oskusi. Mängus paistavad välja lapse huvid, kõik, mis on teda mõjutanud ja mille üle ta aru peab.

Mängides õpitakse mõistma maailma, eri olukordi, kogetakse tõelisi ja sügavaid tundeid, õpitakse oma tunnetega hakkama saama ja suhtlema ümbritseva maailmaga. Mängul on kultuuri kandev jõud.

Mäng arendab lapse mõtlemise mitmekülgsust, intellektuaalseid võimeid, reeglitest arusaamist, keskendumisvõimet, kujutlusvõimet, mootorikat; suurus-, tugevus-, ja ruumisuhteid, laiendab teadmisi ümbritsevast, iseseisvust, loovust jm. Õpitakse tundma esemete omadusi neid mitmel erineval viisil kasutades jne.

Mängu kestvus sõltub lapse vanusest ja arengutasemest. Püsivust nõudvate mängude jaoks vajab laps piisavalt aega, mis võib ulatuda 15 - 45 minutini.

Täiskasvanu juuresolekul on suur tähtsus. Õpetajast sõltub kas ja kuidas laps mängib, kuidas mängud arenevad. Õpetaja turvaline lähedal olek ja juhendamine julgustavad last maailma vallutama. Vajadusel tuleb mängu sekkuda peenetundeliselt, kuid liigset mängu juhendamist tuleb vältida.

Mängu juhendamine võib olla otsene või kaudne.

- *Otsese juhendamise* meetoditeks on suuline juhendamine, näidismäng või kaasamängimine. Näidismäng sobib hästi väikelaste juhendamiseks. Kaasamängimine on vajalik kui laste koosmäng ei hakka sujuma või puudub ettekujutus mängu kulust ja vahendite kasutamisest. Kaasamängimisel õpetaja näitab erinevaid rolle ja nende juurde kuuluvaid tegevusi.
- *Kaudse juhendamise* meetoditeks on aja, ruumi ja vahendite piisavuse tagamine, laste tegevuskeskkonna kujundamine ja mängurühmade moodustamine.

Mängu juhendamise ülesanded:

- laiendada mängu teematikat:
- rikastada ja süvendada mängu sisu,
- arendada laste omavahelisi suhteid,
- innustada iseseisvalt mängima,
- hoolitseda mänguvõimaluste eest,
- näidata uute mänguvahendite ja materjalide kasutamise võimalusi,
- tagada reeglipäraselt piisavalt mänguaega.

Mängu analüüsimine annab väärtuslikku teavet lapse arengutasemest ja vajadustest. Mäng peegeldab lapse arengut.

3.8 Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Kolme aastane laps uurib, vaatleb, katsetab, tahab avastada ja teada saada, hankides infot oma kogemuse ja aktiivse tegutsemise kaudu. Lapsed õpivad kõige tõhusamalt argi olukordades, kui õpitav on neile tähtis. Kolmandal eluaastal huvitub laps iseendast, oma teadmistest ja asjade vahelistest seostest. Lapse „mina“ jonnihood panevad proovile täiskasvanu reaktsioonid, järjepidevuse ja vankumatuse käitumisreeglitest ja –piiridest kinnipidamisel.

Nelja aastane laps on oma tegevusi planeerides ja organiseerides iseseisvam, vajab otsese juhendamise kõrval autoriteete. Nelja aastase lapse mäng hõlmab konstrueerimist, rolli- ja võistlusmänge, loovtegevusi. Laps saadab oma tegevusi minakeskse kõnega. Nelja aastane laps on tegutsedes püsivam, sihipärasem ja süsteemsem, suudab lähtuda seatud eesmärkidest. Nelja aastane laps on juba õppinud tähelepanu mõnevõrra jaotama, tema mälu on lühiajaline, oluline on emotsionaalsus. Nelja aastane laps tahab olla edukas. Viiel aastal laps räägib ja küsib palju, ta ootab kiitust, tahab teistele meeldida, kõike hästi teha ja seejuures mitte eksida. Tunnetusprotsessidest muutub kõige olulisemaks

mälu roll, areneb kaemuslik-kujundiline mõtlemine, mis tugineb kujutlustele. Viieaastane laps on oma tegutsemises iseseisev, kuid vajab täiskasvanu abi et saavutada tegutsemiskindlust juhtimaks oma käitumist ja emotsioone.

3.9 Sotsiaalsed ja enesekohased oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistame lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Kolmandal eluaastal kujuneb minatunne, eneseteadvus on selgelt välja arenenud, laps kaitseb oma valdusi ja personaalruumi. Kolmeaastasel on elav kujutlusvõime ja kõikuv enesekindlus, mistõttu võivad kergesti tekkida hirmud. Laps vajab turvalisust, tunnustust, rutiini ja reegleid.

Neljas eluaasta on kiiresti vahelduvate meeleolude aasta. Laps kasutab oma emotsioone piiride kindlakstegemiseks. Oma emotsioone, soove ja tahtmisi väljendab kõne abil. Nelja aastasele meeldib tegevuste kordamine, rituaalid ja rutiin. Nelja aastane õpib oma asju teistega jagama, hakkab mõistma ja järgima lihtsamaid käitumisreegleid. Neljandal eluaastal on laps väga liikuv ja vajab palju liikumismänge.

Ta saab hakkama eneseteenindamisega, teab ja oskab öelda oma ees- ja perekonnanime.

Viieaastane on väga tundlik, suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt ning saab aru, mida ta suudab ja mida ei suuda, kuigivõrd vastutab oma tegevuse eest.

Enesekohaste oskuste all mõistame lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

4 ÕPPE- JA KASVATUSTEgevuse KORRALDUS

Lasteaed Lepatriinu korraldab õppe- ja kasvatustegevust õppeaastati. Õppeaasta algab 1. septembril ning kestab 31. augustini. Aktiivne õppeperiood toimub 1. septembrist - 31. maini. 1. juunist – 31. augustini töötavad suverühmad, toimub õpitu kordamine ja kinnistamine, põhirõhk on mängulisel õuetegevusel.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine ja korraldamine toimub valikuliselt, sõltuvalt laste eest ja õpetajate valikust kuu, nädala või projekti kestvuse kaupa. Planeerimise aluseks on rühma tegevuskava, mis tugineb lasteaia aasta tegevuskavale ja lasteaia õppekavale.

Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandavad ja viivad läbi rühma õpetajad, muusika ja liikumise valdkonna tegevused toimuvad muusika- ja liikumisõpetaja juhendamisel.

4.1 Rühma päevakava

Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis koostatakse vastavalt rühma laste vanusele, lähtudes riiklikust õppekavast ja lasteaia kodukorrast. Lasteaia päevakava on paindlik, kindlustades lastele päevarütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja õpetaja kavandatud õppe- ja kasvatustegevused. Rühmade päevakava kinnitab lasteaia direktor käskkirjaga õppeaasta algul.

Päevakava:

7:00 – 8:30	laste vastuvõtt lasteaeda
8:30 - 9:00	hommikusöök
9:00 - 11:00	planeeritud tegevused rühmas
11:00 – 12:30	õuetegevus
12:30 – 13:00	lõunasöök
13:00 – 15:00	puhketund
15:00 – 16:00	planeeritud tegevused rühmas, huviringid
16:00 – 16:30	õhtuode
16:30 – 18:00	vaba tegevus rühmas ja/või õues.

4.2 Lasteaia aasta tegevuskava

Lasteaed Lepatriinu õppeaasta teema valitakse ja kinnitatakse pedagoogilises nõukogus. Aasta tegevuskava toetab lasteaia arengukava ja õppekava üldeesmärkide elluviimist. Õppe- ja kasvatustegevuse seovad tervikuks lapse elu ja ümbritsevat keskkonda käsitlevad teemad (kodulooline põhimõte). Tegevuskava planeerimisel võetakse aluseks rahvakalender, aastarütm, päevakajalised sündmused, laste huvid ning lasteaia traditsioonilised teemad ning tegevused. Lasteaed Lepatriinu aasta tegevuskava kinnitatakse pedagoogilise nõukogu otsusega hiljemalt 30.augustiks.

4.3 Rühma aasta tegevuskava

Rühma aasta tegevuskava koostamise aluseks on lasteaed Lepatriinu aasta tegevuskava. Rühma tegevuskavas on välja toodud:

- rühma meeskond ja eripära
- rühma õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted
- rühma õppeaasta eesmärgid
- laste arengu hindamine põhimõtted
- lasteaia aasta ürituste kava
- teemad nädalate lõikes
- nädala, kuu või projekti tegevusplaan
- rühma päevakava
- rühma reeglid
- laste nimekiri
- erivajadustega laps
- koostöö perega

Rühma aasta tegevuskava kinnitatakse pedagoogilise nõukogu otsusega hiljemalt 15.septembriks.

4.3.1 Rühma nädala, kuu või projekti tegevusplaan

Rühma lühiajalise tegevuse planeerimisel on aluseks õppekava. Rühma tegevusplaani põhjal kavandab õpetaja õppe- ja kasvatustegevusi siduva nädala/kuu plaani. Õpetajal on õigus kinnitatud teemasid kuude lõikes vahetada. Nädala/kuu teemast juhinduv õppe- ja kasvatustegevus liigendatakse päeva jooksul toimuvateks mängulisteks tegevusteks,

millest igaühes seostatakse ühe või enama valdkonna õpetuse sisu. Nädalas toimuvad tegevused hõlmavad nii seni õpitu kordamist kui uue õppimist. Nädala jooksul toimuvate tegevuste läbiviimisel kasutatakse kõiki tegevusliike. Nädalaplaan esitatakse iga nädala reede lõunaks õppealajuhatajale ja pannakse tutvumiseks välja lastevanematele, kuuplaan vastavalt 1.kuupäeval, projekti plaan vastavalt teema alustamisele.

Rühma nädala/kuu plaanis on kajastatud:

- teema;
- üldoskus;
- väärtuskasvatuse eesmärk;
- valdkondade eesmärgid;
- planeeritud tegevused.

4.4 Erialaspetsialistide aasta tegevuskavad

Erialaspetsialistid – logopeed, eripedagoog, muusikaõpetaja, liikumisõpetaja - koostavad oma tegevuste aastaplaani arvestades lasteaia arengukava, õppekava ning aasta tegevuskava. Erialaspetsialistide aasta tegevuskava kinnitatakse pedagoogilise nõukogu otsusega hiljemalt 15.septembriks.

5 LASTEAIA ÕPPEAASTA TEGEVUSKAVA

5.1 Aasta teema

Lasteaia Lepatriinu õppeaasta teema valitakse ja kinnitatakse pedagoogilises nõukogus. Teema toetab lasteaia üldeesmärkide elluviimist ning õppe- ja kasvatustegevuse lõimimist, arvestab laste huvisid ja Põlva linna üritusi ja aasta teemat.

5.2 Aasta tegevuskava

Lasteaia Lepatriinu aastakava koostavad iga õppeaasta alguses õppealajuhataja koos muusika- ja liikumisõpetajaga ning see kiidetakse heaks pedagoogilises nõukogus. Lasteaia õppeaasta tegevuskava koostamisel lähtutakse lasteaia õppeaasta teemast, traditsioonilistest üritustest, rahvuslikest tähtpäevadest.

Lasteaia traditsioonilised teemanädalad ja üritused on: liiklusnädal, leivanädal, tüdrukute- ja poistenädal, tervisenädal, emakeelepäev, mihklipäev, kadripäev, mardipäev, isade- ja emadepäevad; jõulunädal koos jõulupidudega nädalavahetusel, vastlapäev, spordipäevad, teaduspäevad, matkad ja väljasõidud Taevaskotta ning Karilatsi Talurahvamuuseumisse.

Lasteaia aasta tegevuskava lisatakse igal aastal lasteaia õppekavale.

6 LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMINE JA HINDAMINE

Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatustegevusest, mille põhiliseks ülesandeks on koguda infot lapse kohta, et selle põhjal korraldada lapse tulemuslikku arengut soodustav õppe- ja kasvatustegevus.

Lasteaia pedagoogiline nõukogu otsustab, milliseid meetodeid kasutada lapse arengu hindamisel. Lapse arengu hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga. Rühmaõpetajad planeerivad laste arengu jälgimise ja hindamise tegevused rühma tegevuskavasse, tutvustavad lastevanematele arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust lastevanemate koosolekul. Lapse arengu hindamise aluseks on vanuselised eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused, mida jälgitakse aastaringelt nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka õpetaja suunatud tegevustes.

Kogu õppe- ja kasvatustegevuse protsessi kestel jälgitakse:

- mänguoskusi – mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid;
- kehalist arengut – rüht, keha valitsemisoskus, üld- ja peenmootorika, kehaline aktiivsus ning kehalise võimekuse arengudünaamika;
- tunnetus- ja õpioskusi – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel;
- sotsiaalseid oskusi – lapse oskus teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka kaaslast, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest;
- enesekohaseid oskusi – suutlikkus eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

6.1 Lapse arengu hindamise meetodid ja dokumenteerimine

- vaatlus – võimaldab saada vahetult otsest teavet, kuidas lapsed suhtlevad ja tegutsevad rühmas üksteisega. Lapsi vaadeldakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka õpetaja poolt suunatud tegevustes;
- igapäevane analüüs rühma õppe- ja kasvatustegevuste päevikus;
- laste arengu jälgimise tabel – tabelit täidetakse kaks korda aastas – sügisel ja kevadel, enne lapse arenguestluste läbiviimist lapsevanemaga. Lapse arengu jälgimine ja hindamine toimub mänguliselt, õpetaja poolt suunatud- ja vabategevuse käigus, individuaalselt või gruppidegevustes. Iga rühm planeerib oma jälgimise ja hindamise tegevused rühma tegevuskavasse. Tulemused fikseeritakse paber kandjal lapse arengu jälgimise tabelisse;
- lapse arengumapp – lapse arengu jälgimiseks koostatakse igale lapsele arengumapp, mida täiendatakse järjepidevalt lasteaias viibimise perioodil rühmaõpetajate ja erialaspetsialistide poolt. Arengumapp sisaldab: arengu hindamise tabelit, mängu vaatluslehti, laste erinevaid joonistusi, arenguestluste kokkuvõtteid, lastevanemate küsitluslehti, laste ütlusi, erialaspetsialistide ja tervishoiutöötaja poolset infot lapse kohta;
- arenguestlused lastevanematega – toimuvad vähemalt kord õppeaasta jooksul

ajavahemikul jaanuarist aprillini, kus rühma õpetajad annavad tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest, selgitab välja lapsevanema ootused lapse arengule. Ühiselt vastuvõetud otsused fikseeritakse paber kandjal ja kinnitatakse mõlemapoolselt allkirjaga. Arenguvestlus toimub laste puhketunni ajal 13.15 - 15.00, aeg lepitakse lapsevanemaga eelnevalt kokku. Arenguvestluse juures viibivad mõlemad rühma õpetajad või õpetaja assistendiga. Lapse ja tema pere kohta kogutud info on konfidentsiaalne.

6.2 Lapse arengu meeskonna vestlus

Lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks korraldab lasteaia õppealajuhataja vähemalt korra õppeaastas laste arengu hindamise meeskonna vestluse (ümarlaua), kuhu on kaasatud rühmaõpetajad ja erialaspetsialistid /logopeed, eripedagoog, muusikaõpetaja, liikumisõpetaja/, tervishoiutöötaja. Lapse arengu meeskonna vestlus toimub enne arenguvestlusi lastevanematega, mille arutelu tulemusena selgitatakse välja lapse ealine areng, lapse huvid (sealhulgas andekus), ja erivajadused, individuaalse õppekava vajadus, otsustatakse suunamine erialaspetsialistidele poole väljaspool lasteaeda, lapsevanema nõustamise vajadus õppe- ja kasvatusküsimustes.

6.3 Koolivalmiduse hindamine

Koolivalmidus on lapse valmisolek õpitegevuse alustamiseks, mis väljendub lapse soovis õppida, omandada uusi teadmisi, jälgida ja täita täiskasvanute selgitusi ja korraldusi. Koolivalmiduse kujunemist jälgitakse lapse arengu analüüsimise käigus kogu lasteaia viibimise perioodi vältel. Lasteaiast kooli suunduvale lapsele koostavad rühma õpetajad, liikumis- ja muusikaõpetaja, eripedagoog, logopeed koolivalmiduskaardi.

Koolikohustuse täitmise edasilükkamist reguleerib sotsiaalministri 12.08 2010 a. määrus nr.49 § 3 koos PKGS muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus 10.1.2018. Koolikohustuse täitmise alguse edasilükkamise aluseks on lapse tervislik seisund. Otsuse koolikohustuse täitmise edasilükkamise kohta teeb lapse elukoha- või haridusasutuse asukohajärgne nõustamiskomisjon. Nõustamiskomisjon arvestab arsti (perearsti, lastearsti, psühhiaatri) poolt tehtud kirjalikku otsust lapse tervisliku seisundi kohta.

6.3.1 Koolivalmiduse kaart

Lasteasutuse õppekava läbinule annab lasteasutus välja koolivalmiduse kaardi koopia, originaal jääb lasteaeda. Vanem esitab koolivalmiduse kaardi kooli, kus laps asub täitma koolikohustust. Koolivalmiduskaart sisaldab: lapse üldandmeid; lapse arengu tulemusi üldoskustes (enesekohased-, sotsiaalsed-, mängu-, tunnetus ja õpioskused); koolieelses lasteasutuses rakendatud tugiteenuseid; kokkuvõtet lapse koolivalmidusest - lapse arengu tugevad küljed; arendamist vajavad küljed. Koolivalmiduskaart täidetakse ja koolivalmidus kinnitatakse aprillis toimuval pedagoogilisel nõukogul.

7 ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMINE

Laps, kelle võimed, tervislik seisund, keele- ja kultuuriline eripära või muud omadused (sh keha-, kõne, meele- või kognitiivne puue, emotsionaalsed ja käitumisraskused, üld- või erianekus) erinevad sedavõrd, et tavapärase õpikeskkond ning õppe- ja kasvatusprotsess ei toeta tema võimete arengut piisavalt, on arenguliste erivajadustega või andekas laps. Lapse varane erivajaduste või andekuse määramine ning vastava arendustegevuse alustamine annavad parema võimaluse tema arenguks ja õppimiseks.

Andekate laste toetamise põhimõtted

Andekad lapsed saavad õppeprotsessis vajadusel rohkem, keerulisemaid ja süvenemist nõudvaid (lisa) ülesandeid. Last suunatakse ise teavet otsima - avastama ja seda hiljem rühmakaaslastega jagama.

Erineva keelilise ja kultuurilise taustaga lapse toetamise põhimõtted

Õpetaja toetab erineva keele- ja kultuuritaustaga peresid eesti keele ja kultuuri tutvustamisel ning väärtustamisel. Teistele rühma ja lasteaiakaaslastele omakorda tutvustatakse lapse päritolumaa kultuuri ja kombeid, muukeelsetele lastele korraldatakse eesti keele õpet, kasutades nii keelekümbeluse kui teisi meetoodilisi võtteid ja materjale. Keeleõppe toetusse kaasatakse lapse pere. Rühma meeskond on aktiivne lapsega keelisel suhtlemisel.

7.1 Erivajadusega lapse toetamine lasteaias

I tasand – märkamine ja esialgne toetamine, varajane sekkumine:

- lapsevanem teavitab lasteaiatöötajaid lapse erivajadustest;
- rühma õpetajad ja eriaspetsialistid (logopeed, eripedagoog, muusika- ja liikumisõpetaja, tervishoiutöötaja,) märkavad lapse arengu jälgimisel lapse erivajadust/erivajadusi. Teavitatakse lasteaiatöötajaid ja direktorit antud lapse olukorrast;
- märgates lapse erivajadusi teavitavad õpetajad sellest lapsevanemaid perevestlusel;
- rühmaõpetajad peavad vajadusel lapse kohta vaatluspäevikut, kuhu fikseerivad kirjalikult lapse positiivsed ja negatiivsed situatsioonid, konfliktid, lahendused jm olulise.

II tasand – täpsem vajaduste väljaselgitamine, nõustamine:

- lapse arengu meeskonna vestlusel analüüsitakse lapse arengu tulemusi ja situatsioone, toimunud lahendusi, toetamise võimalusi jm olulist. Lapse arengu meeskonna vestlusel osalevad õppealajuhataja, rühmaõpetajad, logopeed, eripedagoog, muusika- ja liikumiseõpetaja ning tervishoiutöötaja. Lapse arengu meeskonnaveestluse tulemusena otsustatakse edasised sekkumis- ja toimimisviisid;
- ümarlaud lapsevanematega, lapse eripära või probleemi teadlikkuse/eitamise, hoiakute, koostöövalmiduse selgitamiseks, raskemate ja keerulisemate juhtumite puhul lapsevanema suunamine erispetsialiste poole väljastpoolt lasteasutust (psühholoog, eripedagoog, eriarstid, perearst, Rajaleidja, vaimse tervise keskus);

- vajadusel koostab rühmaõpetaja lapsele iseloomustuse, mis edastatakse lapsevanema vahendusel lisauuringuid tegevale spetsialistile.

III tasand – lapse arengutasemele vastav õpetus e. sekkumine

Arengukeskkonna kujundamisel arvestatakse last uurinud spetsialistide ja/või nõustamiskomisjoni soovitusi ning lapsevanemate soove ja arvamusi. Puude korral on sekkumiseks ka rehabilitatsiooniplaani alusel saadav tugiteenus.

Individaalse sekkumise võimalusteks on:

- individaalne lähenemine rühmaõpetajate ja õpetaja abide poolt;
- tegevuste individaaliseerimine ja diferentseerimine;
- õppekasvatustegevuse mahu optimeerimine;
- vajadusel tugiisiku teenuse rakendamine;
- lapsevanema kaasamine arendustegevusse;
- individaalse arenduskava (edaspidi IAK) koostamine.

Kogutud teabe põhjal leitakse erivajadusega lapsele ja perele sobiv sekkumise viis.

7.2 Individaalse arengukava koostamine

Individaalne arenduskava (IAK) määrab kindlaks arengulisi erivajadusi arvestava õpetuse individaalsed eesmärgid ja sisu, õpetuse protsessi ja ajalise kestuse, õppematerjali kohandamise ja hindamise. Erivajadustega lapsele koostakse lapsevanema nõusolekul IAK, neis valdkondades, milles laps vajab abi ja individaalset arendamist. IAK koostamisel ja elluviimisel osaleb kogu lapse arengut toetav meeskond – rühmaõpetajad, liikumis- ja muusikaõpetaja, logopeed, eripedagoog, õppealajuhataja, vajadusel tervishoiutöötaja. Meeskonna partneriks on lapsevanemad, kes annavad oma panuse nii IAK koostamisel kui elluviimisel. Lapsevanem jagab oma kogemusi lapse tegutsemise, käitumise ja suhtlemise iseärasustest kodus ning kõik lapsega tegelevad spetsialistid nõustavad vajadusel lapsevanemaid ja pereliikmeid.

IAK koosneb:

Üldosa

Lapse nimi, sünniaasta. Õpetajad koostavad lapse arenguvaatluste tulemusena lühikokkuvõtte, mis sisaldab varasema arengu kirjeldust ning hetketaseme täpset ülevaadet.

Arendustegevuse üldised tingimused ja eesmärgid

Olenevalt lapse erivajadusest lepatakse kokku arendusvaldkond ning püstitatakse valdkonna eesmärgid. Isiklikus rehabilitatsiooniplaanis fikseeritud tingimused ja vajalikud teenused, lapsele lasteaias keskkonna loomine, spetsialistide teenused, tugiisiku vajalikkus/võimalus.

Oskuste kirjeldus arenguvaldkondade kaupa

Arendusvaldkonna eesmärkide saavutamiseks konkretiseeritakse toetavad tegevused ning vajalikud õppe- ja abivahendid. Laps kaasatakse maksimaalselt rühmategevusse. Lisanduvad individaalsed ülesanded ja lähenemisviisid vastavalt sellele, millised on lapse lähima arengu tsoonis olevad oskused (abiga sooritatavad toimingud).

IAK koostajad

IAK koostamine on meeskonnatöö, milles osalevad kõik lapsega tegelevad spetsialistid. Protsessi käigus tuleb täpsustada igaühe kohustused, ülesanded, hindamispõhimõtted ja

kokkuvõtete tegemise aeg. IAK kui dokumendi vormistab eripedagoog, see kinnitatakse allkirjadega. IAK koostatakse alati kindlaks ajavahemikuks. Ajavahemik fikseeritakse IAK-s ja perioodi lõpus tuleb meeskond sh lapsevanemad uuesti kokku.

IAK kokkuvõte

IAK teostamise käigus tehakse märkmeid edasimineku te ja probleemide kohta. Õpetaja kohandab rühmale planeeritavad tegevused ja vahendid selle lapse jaoks IAK põhimõtete alusel, nädala-, kuuplaani on lisatud selleks eraldi lahter individuaalne töö.

Õppeaasta lõpul tehakse ühiselt kokkuvõtte arenduskava toimimisest ja arengukeskkonna sobivusest lapsele. Antakse lühiülevaade saavutatud individuaalsetest eesmärkidest ja omandatud oskustest. Olenevalt lapse saavutatud tasemest jätkatakse kas IAK vormis või rühma õppekava alusel. Vajadusel tehakse ettepanek nõustamiskomisjoni suunamiseks. Kirjalik kokkuvõtte IAK toimimisest säilitatakse selleks ettenähtud mapis. IAK koopia on olemas igal arendusmeeskonna liikmel, sh õppealajuhatajal. Arendusmeeskonna liikmetel lasub lapsega seotud andmete konfidentsiaalsuse kohustus. IAK originaali säilitab eripedagoog.

7.3 Meeskonnaliikmete tegevussuunad erivajadusega lapse toetamisel

Rühmaõpetajad:

- märkavad lapse probleemi, analüüsivad last, peavad lapse kohta vaatluspäevikut, kuhu fikseerivad kirjalikult lapse positiivsed ja negatiivsed situatsioonid, konfliktid, lahendused jm olulise;
- rühmameeskond analüüsib, arutleb lapse arengu analüüsi tulemusi ja situatsioone, toimunud lahendusi, toetamise võimalusi jm olulist;
- pöörduvad lapsevanema poole, teavitavad probleemist, selgitavad koduse olukorra, kaasavad lapsevanema koostööle lapse toetamiseks jne. Soovitavad lapsevanemale logopeedi, eripedagoogi konsultatsiooni;
- arutavad probleemi logopeediga, eripedagoogiga ja otsivad koos lahendusi;
- teavitavad direktorit ja õppealajuhatajat antud lapse olukorrast, teavitavad ja konsulteerivad teiste lapsega tegelevate õpetajatega;
- vestlevad rühma lastega, kujundades erivajadusega kaaslasesse positiivset hoiakut, suhtuvad erivajadusega lapsesse mõistvalt, väldivad negatiivseid hoiakuid;
- kujundavad või loovad lapse(laste) turvalise keskkonna;
- vajadusel koostavad lapsele iseloomustuse esitamiseks erispetsialistile, nõustamiskomisjonile;
- osalevad individuaalse arenduskava /IAK/ koostamisel ja elluviimisel.

Muusikaõpetaja:

- jälgib last muusikalistes tegevustes;
- äratav lapses huvi muusika, selle kuulamise ja musitseerimise vastu;
- aktiveerib positiivseid aistinguid ja emotsioone läbi muusikaliste impulsside;
- toetab rütmi- ja kuulmistaju arengut;
- osaleb individuaalse arenduskava /IAK/ koostamisel ja elluviimisel.

Liikumisõpetaja:

- jälgib lapse liikumismustreid ja kehalise aktiivsuse muutusi;

- aktiveerib ja toetab last liikumistegevustes;
- toetab lapse üldist füüsilist arengut;
- osaleb individuaalse arenduskava /IAK/ koostamisel ja elluviimisel.

Tervishoiutöötaja:

- jälgib regulaarselt erivajadusega laste tervist;
- vajadusel annab esmaabi ja suunab perearstile;
- nõustab vajadusel lapsevanemat ja õpetajaid lapse terviseprobleemide osas;
- osaleb vajaduspõhiselt individuaalse arenduskava /IAK/ koostamisel ja elluviimisel.

Logopeed:

Logopeedilise töö eesmärgiks on laste suulise- ja kirjaliku kõne, kõneloome ja taju kõigi tasandite – foneetilise-fonoloogilise, morfoloogilise-süntaktilise, leksikaalse ja pragmaatilise (sidusa eneseväljenduse ja suhtlemise) kujundamine. Lepatriinus on laste ülemajaline uurimine aprilli lõpus, mai alguses – annab parema ülevaate õppeaasta jooksul omandatu kohta. Septembris toimub ravinimekirjade koostamise ja logopeedilise töö planeerimise eesmärgil lasteaeda tulnud uute- ja kevadel uuritud nn. riskilaste täiendav uurimine.

- uurib lapse kõne ja tunnetuslike protsesside arengutaset;
- tegeleb lapsega vajadusel individuaalselt;
- nõustab rühmaõpetajaid ja lapsevanemaid;
- osaleb rühma aruteludes ja vestlusringides, vajadusel ka arenguvestlustes;
- teeb ettepanekuid eriarstide konsultatsioonidele suunamiseks ning vormistab vajalikud väljavõtted ja kõne iseloomustused;
- annab teavet juhtkonnale;
- osaleb individuaalse arenduskava /IAK/ koostamisel ja elluviimisel.

Eripedagoog:

Eripedagoogi põhitegevus on AEV lapse arengu suunamine eesmärgiga soodustada psüühiliste protsesside ja isiksuse arengut, esmase puude vähendamine ja teiste puuete vältimine pedagoogiliste vahenditega, lapse potentsiaalsele arenguvallale vastava õpikeskkonna kujundamine.

- eripedagoog toetab õppijate arengut;
- loob õppijatele sobiva keskkonna;
- kavandab ja viib läbi erinevaid arendavaid tegevusi;
- nõustab lapsevanemaid, koostöö;
- nõustab pedagooge nõustamine ja teeb koostööd;
- osaleb lasteaia lapse arengu meeskonnatöös;
- osaleb ja organiseerib tugimeeskonna ümarlaudasid eesmärgiga: juhtumite analüüs, ühiste tegevuste kaardistamine jne;
- teeb koostööd erinevate ametite/huvigruppidega;
- juhib ja dokumenteerib erivajadusega lapsele individuaalse arengukava /IAK/ koostamist.

Lapsevanem:

- jagab oma kogemusi lapse tegutsemise, käitumise ja suhtlemise iseärasustest kodus;
- vahendab infot erinevatelt lapsega tegelenud spetsialistidelt, arstidelt jne;

- hoiab meeskonna liikmetega kontakti ja huvitub lapse edusammudest ning tegevustest lasteaias;
- osaleb individuaalse arenduskava /IAK/ koostamisel ja elluviimisel.

Õppealajuhataja:

- organiseerib ja juhib lapse arengu meeskonnavestlusi lasteaia spetsialistidega;
- tutvub lapse kohta kogutud dokumentatsiooniga, teeb oma tähelepanekud rühma töökorraldusest jne;
- nõustab rühmameeskonda, otsib erinevaid lahendusi jms;
- organiseerib rühma meeskondadele vestlusringe, koolitusi toetamaks nende toimetulekut;
- teeb koostööd eripedagoogi, logopeediga, vajadusel vestleb lapsevanemaga;
- osaleb individuaalse arenduskava koostamisel.

Direktor:

- osaleb aruteludes, vestlusringides;
- võimaldab vajaduspõhiseid koolitusi tööks erivajadustega lastega;
- vajadusel muudab töökorraldust lähtuvalt seadusandlusest;
- leiab võimalusi vajaliku materiaalse baasi jaoks;
- suunab lapsevanema vajadusel nõustamiskomisjoni.

7.4 Sobitusrühma töö põhimõtted

- sobitusrühm komplekteeritakse kolme- kuni seitsmeaastastest lastest arvestades, et üks erivajadusega laps täidab kolme lapse kohta;
- sobitusrühma kuuluvad diagnoositud erivajadusega lapsed koos teistega;
- vanem esitab lapse lasteaeda tülles lasteaiale lapse rehabilitatsiooniplaani (kui see on lapsele koostatud) või muu dokumendi, mis aitab kaasa lapse arengu toetamisele ning turvalise kasvukeskkonna loomisele;
- sobitusrühma töö eesmärk on luua võimalikult arendav ja turvaline keskkond erivajadusega lapsele;
- sobitusrühma päevakava ja tegevuskava on samasugune nagu tavarühmades;
- sobitusrühmaga teeb tihedat koostööd eripedagoog ja logopeed, kellega arutatakse lapse arengulisi küsimusi ja otsitakse lahendusi;
- õpetajad koostöös eripedagoogi ja logopeediga peavad erivajadusega lapse kohta lapse jälgimise päevikut, kuhu fikseerivad kirjalikult lapse positiivsed ja negatiivsed situatsioonid, konfliktid, lahendused jm olulist;
- rühma meeskond analüüsib, arutleb lapse arengu analüüsi tulemusi ja situatsioone, toimunud lahendusi ja toetamise võimalusi.

Erivajadusega laps suunatakse sobitusrühma pedagoogilise- psühholoogiliste ja/või meditsiiniliste uuringute põhjal nõustamiskomisjoni kaudu.

8 KOOSTÖÖ LASTEVANEMATEGA

Perekond kannab peamist vastutust lapse tervise, kasvatamise, hoolitsuse ja arengu eest. Õpetajad teevad lastevanematega lapse arengu ja õppimise soodustamiseks koostööd, mis toetub vastastikusele usaldusele, konfidentsiaalsusele ja avatud dialoogile. Lasteasutus tutvustab lastevanematele lasteasutuse õppekava, rühma aasta tegevuskava ja lapse vanuselise arengu eeldatavaid tulemusi.

Lastevanematega suhtlemise võimalused:

- vestlemine lapse lasteaeda tuleku ja lahkumise ajal;
- info edastamine lasteaia kodulehel (www.lepatriinu.ee), lasteaia ja rühma infostendidel, rühmaõpetaja ja lapsevanemate vahelise info efektiivseks vahetamiseks infotehnoloogia võimaluste kasutamine (rühmade FB grupid);
- lastevanemate osalemine lasteaia ja rühma tegevustes, kaasamine rühma, lasteaia perepäevade korraldamisel;
- lastevanemate koosolekud rühmas sügisel (ja kevadel);
- arenguveestlused ja perevestlused laste arengust. Arenguveestluse käigus antakse kahepoolset tagasisidet lapse arengust ja õppeaastal toimunud edusammudest, hinnatakse lapse osalemist lasteaia õppe- ja kasvatustegevuses, õppekava lapse vanuselise arengu eeldatavaid tulemusi, kavandatakse mõlemapoolsed edasised tegevused lapse arengu toetamisel;
- ümarlauad vastavalt vajadusele – lastevanemate nõustamine õppe- ja kasvatusküsimustes, kuhu vajadusel kaasatakse eriala spetsialiste;
- hoolekogu tegevus – lastevanemate koosolekul valivad iga rühma lapsevanemad hoolekogu liikme ja asendusliikme lasteaia hoolekogusse. Hoolekogu koosolekud toimuvad vastavalt hoolekogu tööplaanile;
- rahuloluküsitlus lastevanematele, mis loob võimalused osaleda õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel ning hinnangu andmisel lasteasutuse tegevuse kvaliteedile.

9 ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

- Põlva Lasteaed Lepatriinu õppekava on uuenev ja arenev dokument;
- lasteaias on arengukava õppe- ja kasvatustöö protsessi töögrupp, kes jälgib sisehindamise käigus süstemaatiliselt õppekava rakendumist ning lähtuvalt analüüsist uuendab ja täiendab õppekava;
- õppekava parandus- ja muudatusettepanekuid on võimalik esitada lasteaia õpetajatel pedagoogilistel nõupidamistel ja lastevanematel hoolekogu esindaja vahendusel hoolekogu koosolekul;
- õppekava täitmist analüüsitakse üks kord aastas koos õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise analüüsimisega lasteaia pedagoogilises nõukogus, aruanne esitatakse pidajale, hoolekogule;
- vajalikud parandused ja muudatused viiakse üldjuhul sisse üks kord aastas 30.augusti seisuga pedagoogilise nõukogu otsusega;
- õppekava uuendamise korra täitmise eest vastutab lasteaia direktor.